

En saadan kan jo heller ikke komme tilstede, førend vi faae Kirkens Forsatning ordnet ved Lov. Før er det umuligt at staffe en Synode tilstede. Om den Forsamling, som Ministeren mener at være aldeles nødvendig, har han bemærket, at den skal sammensættes deels af Geistlige deels af Menigheden. Dette er mig uklart; thi jeg kan ikke indsee, hvorledes „Geistligheden“ og „Menigheden“ kunne stilles ligeoverfor hinanden, som 2 forskjellige Dele. Det forekommer mig nemlig, at Geistligheden er en Deel af Menigheden, idet Geistlighed og Menighed efter den protestantiske Kirkes Begreb ikke kunne modsættes hinanden (Hør!). Den ærede Minister har sagt, at, dersom han fremkom med et saadant Udkast, og dette her blev vedtaget, uden at en saadan Forsamling forinden var hørt over det, at der saa vilde komme Klager derover fra Kirken. Han sagde udtrykkelig — jeg noterede det — at der vilde komme Klager derover fra Kirken; men det vilde dog være besynderligt, om man turde eller kunde forudsætte, at Kirken, der netop først ved Loven om Kirkens Forsatning blev sat i Stand til at kunne yttre sig, vilde klage over, at der var kommen en Lov, som havde sat den istand til at kunne yttre sig, medens den tidligere ikke kunde yttre sig. Kirken kan ikke yttre sig, forinden den faaer denne Lov om Kirkens Forsatning. Altsaa den vilde vistnok med Glæde modtage en saadan Lov for at kunne komme til at yttre sin Mening, og jeg tror ikke, at Kirken bagefter vilde klage over, at man ikke iforveien havde spurgt en Forsamling, om hvorledes Loven burde være, førend man gav den. Vigtigheden af, at en saadan Lov hurtigst muligt udkommer, har jeg virkelig indtil idag antaget for at være erkendt af Alle. Jeg hørte imidlertid idag af den høitagtede Rigsdagsmand for Sorø Amts 4de Valgkreds (Grundtvig), at han mener, at, naar vi fik en saadan Lov, vilde den kirkelige Tilstand ikke blive saa god og hensigtsmæssig, som den nu er; men jeg vil i saa Henseende tillade mig at gøre opmærksom paa, at, medens han vistnok i en vis Forstand har Ret i, at Tilstanden nu er upaaklagelig med Hensyn til Friheden, saa er dog Tilstanden paa den anden Side overordentlig vilkaarlig og usikker

(Hør!). Friheden er nemlig ikke nærmest og udelukkende begrundet i selve Lovgivningen saaledes, at den enkelte Mand kan paapege og sige, der og der staaer, at jeg har den og den kirkelige Ret og Frihed; men den er derimod mere begrundet i et Autoritetsstjøn over, hvilken Grad af Frihed der i kirkelig Henseende kan og bør tilstaaes (Hør!). Men, om ogsaa virkelig hiint Autoriteternes Stjøn for Eiden i Almindelighed indrømmer det rette Maal af Frihed, saa er det dog høist usikkert, hvorvidt blot et Skifte i Cultusministeriet maaskee kunde bewirke en Forandring, saa at den nu bestaaende Frihed bortfalder. Friheden er saaledes ikke lovbegrundet, og jeg tror derfor, at vi ingenlunde kunne eller bør staae os til Ro ved den Tanke, at vi for Dieblisset have en ønskelig og god Frihed, hvorimod vi maae ønske og stræbe hen til, at denne Frihed hurtigst muligt bliver lovbegrundet. Jeg befinder mig nu i Forlegenhed med Hensyn til min Stilling, idet jeg ikke tror, at vi faae et Udkast til Kirkens Forsatning forelagt, saalænge en saadan Forsamling skal gaae forud, men den ærede Minister har erklæret, at han ikke vil fremkomme med et saadant Udkast, inden han har hørt en saadan Forsamling. Saalænge de 5000 Rbd. staae i Finantsloven, er det naturligt, at han maa sige det; men, dersom vi stoppe disse 5000 Rbd. og sætte 2400 Rbd., saa blev det jo gjort ham umuligt at faae en saadan Forsamling, og saa kunde det dog nok være, han vilde sige til sig selv: „Det, Du anstaaer for nødvendigt, det er nu umuliggjort for dig at faae; Du maa altsaa risikere at komme med Udkast alligevel.“ Den ærede Minister har paa mit Spørgsmaal om, hvorvidt vi i indeværende Finantsaar kunde vente, at han vilde benytte denne Forsamling, svaret, at alt Haab var endnu ikke opgivet; men, naar vi huske paa, hvorlænge vi have ventet, og hvor ofte vi have faaet Løfte fra Ministrene i disse Aar om vigtige Love, og at disse dog ere glippede, saa tror jeg ikke, at man kan nære nogen synderlig Forventning, naar det nu udtrykkelig siges os, at alt Haab er endnu ikke opgivet; thi disse Ord klinge for mig som en bestemt Erklæring om, at Ministeren ikke i indeværende Aar vil komme til at bruge For-